

Videreutdanning for sykepleiere og tillitsvalgte i arbeidslivsstudier – 2025

Universitetet i Bergen/Institutt for arkeologi, historie, kultur- og Religionsvitenskap

Rammer og oppbygging

- Universitetet i Bergen ved Institutt for arkeologi, historie og kultur- og religionsvitenskap har i samarbeid med Norsk Sykepleierforbund utviklet to videreutdanningsemner som til sammen gir 30 studiepoeng.
- Undervisningen gjennomføres i regi av UiB og finner sted i Bergen, ved et konferansehotell.
- Emnene er rettet inn mot tillitsvalgte som har gjennomført forbundets grunnopplæring.
- Emnene skal gi økt kunnskap om helsevesenet og norsk arbeidsliv – både historisk og i dag, og presentere kritiske og konstruktive perspektiver på aktuelle endrings- og omstillingsprosesser. Målet er at studentene skal bli bedre i stand til å vurdere konsekvensene av forhandlingsutspill, organisasjons- og ledelseskonsepter og politiske reformforslag. Studiet skal dermed øke studentenes handlings- og forhandlingskompetanse. Det vil bli lagt særlig vekt på å oppøve ferdigheter i tekstanalyse og skriftlig argumentasjon.
- Emnene skal bygges opp som møteplasser mellom arbeidsliv og universitet. Målet er å forene studentenes erfaringer og kunnskap om egen profesjon, virksomhet, og organisasjon med forelesernes forsknings- og teoribaserte kunnskap om norsk- og internasjonalt helsevesen og arbeidsliv.

1. emne: Erfaring, kunnskap og profesjon (AHS202-F)

15 studiepoeng – én samling på fire dager – én oppgave

Formålet med emnet er å åpne for refleksjon over egen læring – og å presentere en akademisk læreform som skal gjøre studentene bedre i stand til å lese og skrive tekster. Emnet tar utgangspunkt i den utdannelsen og opplæringen studentene allerede har gjennomgått, og skal

gjennom innføring i ulike læringstradisjoner øke forståelse for egen læring. Emnet skal også forberede studentene til videre humanistiske og samfunnsvitenskapelige universitetsstudier ved å demonstrere hvordan en akademisk oppgave – og en akademisk argumentasjon – kan bygges opp. Undervisningen gis på én samling som går over fire dager. Etter samlingen må studentene, med veiledning fra UiB, skrive en oppgave på 3000 ord. Oppgaveteksten leveres ut i januar og frist for innlevering er i mai.

2. emne: Virksomhet, profesjon, samfunn (AHS203-F)

Sykepleier og tillitsvalgt – nye roller og nye arenaer 15 studiepoeng – fire samlinger på tre dager – én oppgave

Arbeidslivet og helsevesenet gjennomgår stadige og omfattende endringsprosesser som preger og forandrer så vel de politiske, administrative og økonomiske rammen rundt virksomhetene som organiseringen av arbeidsprosessene og innholdet i tillitsvalgtrollen. Målet for emnet er å klargjøre innholdet i endringsprosessene og sammenhengene mellom dem, samt øke forståelsen for hvilke konsekvenser de får for

- a) sykepleie som profesjon, yrkesgruppe og arbeidstaker
- b) de tillitsvalgte som deltakere i forhandlings- og medbestemmelsessystemene.

Emnet er derfor bygget rundt to endringsprosesser:

1. Helsevesenet i endring

Temaet *Helsevesenet i endring* vil strekke seg over to samlinger, slik at vi kan etablere en overordnet forståelsesramme der poenget er å gi innsikt i hvordan sykepleieren har fått sin spesielle plass i norsk helsevesen og hvordan denne rollen kan (eller bør) endres. Samtidig vil vi gi kunnskap om (og diskutere konsekvensen av) pågående omstillingsprosesser. På samlingene i mars og mai vil vi trekke de lange historiske linjene fra utbyggingen av et sykehusvesen på slutten av 1800-tallet, via framveksten av en velferdskommune i første halvdel av det forrige århundre og utviklingen av en velferdsstat etter krigen, fram til de store reformene som har preget det siste tiåret. Vi spør:

- Hva kjennetegnet disse prosessene og hvordan kan vi karakterisere helsevesenet i de ulike periodene?
- Hvilken rolle spilte stat og kommune i utviklingen av det norske helsevesenet og det norske velferdssystemet?

- Hvilken posisjon hadde profesjonene og hvordan var utviklingen av forholdet mellom de ulike yrkesgruppene?
- Hva kjennetegner profesjonenes og sykepleierens posisjon og rolle i sykehussektoren, i kommunehelsetjenestene og psykiatrien i dag?

Poenget med denne tilnærmingen er å få klarlagt hvilke historiske prosesser og erfaringer og tidligere institusjonelle løsninger som preger helsevesenet og profesjonene i dag.

2. Tillitsvalgtrollen i endring

Det andre temaet vil kretse rundt:

- Forhandlingssystemet
- Medbestemmelsessystemet
- Reguleringer av arbeidsmiljøet

Vi vil også her gi en historisk ramme som kan plassere NSF innenfor konteksten av “den norske modellen” og innenfor “det norske systemet av arbeidslivsrelasjoner” – det vil si de mange forbindelsene som finnes mellom arbeidstakere og arbeidsgivere, mellom deres organisasjoner og mellom disse og staten. Hovedvekten vil bli lagt på utviklingen av forhandlingssystemet og sykepleierens plass i relasjon til den såkalte frontfagsmodellen, fra den vokste fram på femti- og sekstitallet til den ble utfordret av bl.a. NSF på åtti- og nittitallet. Dermed har vi et grunnlag for å drøfte framtida for en av grunnpilarene i det norske samfunnssystemet; trepartssamarbeidet i arbeidslivet.

I forlengelsen av forhandlingsretten ligger retten til medbestemmende innflytelse over egen arbeidssituasjon, eget arbeidsmiljø og egen arbeidsplass. Denne retten må også plasseres i en historisk sammenheng der dilemmaet mellom medbestemmelse som a) kompetanse/profesjonsmakt, b) fagforenings- og interessekamp og c) politisk deltakelse vil stå sentralt.

På den først samlingen etter sommeren i august vil vi konsentrere oss om de historiske linjene, mens samling i oktober vil handle om de utfordringene de tillitsvalgte står overfor i dag.

Undervisningen i dette emnet gis altså på fire samlinger som hver strekker seg over 3 dager. I løpet av studiet må studentene, med veiledning fra UiB, skrive en oppgave a 4000 ord.

Oppgaveteksten leveres ut i august og frist for innlevering er i desember.

Undervisning, oppgaveskriving og evaluering

Undervisningen vil være tilpasset studenter som er i arbeid og foregå på samlinger med forelesninger, diskusjon og gruppearbeid. Forelesningene er bygd opp som dialogundervisning slik at studentene deltar i undervisningen gjennom å presentere egne erfaringer og ved å kommentere og kritisere det framlagde stoffet.

Samlet består studiet av fem samlinger. Den første samlingen strekker seg over fire dager – de neste over tre dager. Alle samlinger starter etter lunsj. Studentene skal skrive en oppgave a 3000 ord. Oppgavene legges ut på *Mitt UIB*, som er Universitetet i Bergen sin nettbaserte læringsplattform. Studentene vil få skriftlig veiledning to ganger for hver oppgave. Muntlig veiledning kan avtales ved spesielle tilfeller. Oppgavene bedømmes etter en karakterskala fra A til F. Hvert emne evalueres separat slik at det gis én karakter i AHS202 og én karakter i AHS203.